

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. K možnosti strany odôvodnene trvať na zastúpení advokátom, ak v plnomocenstve súhlasí, aby splnomocnenec splnomocnil koncipienta**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obo/12/2021 zo dňa 27. 1. 2022
- 2. Nepriloženie vyhotovenia napadnutého rozhodnutia k správnej žalobe v sociálnych veciach nemôže viesť k jej odmietnutiu**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžsk/5/2021 zo dňa 2. 7. 2021
- 3. Ak strana určitú skutočnosť včas netvrdí, nemôže byť tento nedostatok zhojený tým, že skutočnosť vyplýva z vykonaného dôkazného prostriedku**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/188/2021 zo dňa 25. 5. 2022
- 4. K udeleniu súhlasu so spracovaním osobných údajov za účelom priameho marketingu ako neprijateľná zmluvná podmienka**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 1CoCsp/23/2020 zo dňa 18. 2. 2021
- 5. K nároku na zaplatenie preddavkov na náklady spojené s užívaním bytu po vykonaní zúčtovania a k zohľadňovaniu predpísaných úhrad vo vyúčtovaní**
Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 2Co/157/2020 zo dňa 9. 9. 2021
- 6. Odpor podaný len jedným konateľom**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/65/2020 zo dňa 25. 11. 2020
- 7. Podanie nedôvodnej žaloby ako úmyselné privedenie sa do stavu platobnej neschopnosti**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3CoKR/23/2020 zo dňa 4. 12. 2020
- 8. Ak rodič v detstve nerozvíjal citovú väzbu medzi ním a dieťaťom, nemôže dieťa vydediť s odkazom na to, že o neho v dospelosti neprejavuje záujem**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 15Co/2/2021 zo dňa 11. 3. 2021
- 9. Nárok na náhradu trov konania nemôže byť priznaný priamo advokátovi ako právnomu zástupcovi strany**
Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 6Co/6/2021 zo dňa 22. 2. 2021
- 10. K príslušnému pozemku a k zápisu vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. do katastra, ak v zmluve absentuje vymedzenie príslušného pozemku**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 2S/106/2018 zo dňa 24. 8. 2021
- 11. Namietanie neplatného skončenia pracovného pomeru na základe určovacej žaloby**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/32/2020 zo dňa 25. 11. 2021
- 12. K možnosti postúpenia pohľadávky na odmenu za právne služby, ak klient advokáta nezbavil povinnosti mlčanlivosti**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 32Cob/34/2021 zo dňa 29. 6. 2021
- 13. K možnostiam úpravy lehoty splatnosti vyrovnacieho podielu z družstva**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 15Cob/62/2020 zo dňa 1. 3. 2022
- 14. K pluralite prihlásených veriteľov ako k predpokladu trvania konkurzu**
Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 43CoKR/16/2022 zo dňa 2. 5. 2022
- 15. Ak je s ohľadom na vysoký vek strany zrejmé, že môže mať problém používať komunikačné technológie, mal by ju súd vyznamenať o neodročení pojednávania poštou**
Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 6Co/76/2020 zo dňa 28. 1. 2021

1. K možnosti strany odôvodnene trvať na zastúpení advokátom, ak v plnomocenstve súhlasí, aby splnomocnenec splnomocnil koncipienta

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 20bo/12/2021 zo dňa 27. 1. 2022

Anotácia:

Krajský súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie pojednávania aj napriek tomu, že konanie už trvalo dvadsať rokov, počas ktorých žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu aktívne vykonávala svoje procesné práva a povinnosti. Krajský súd tiež argumentoval, že žalobkyňa v pôvodnom plnomocenstve udelila súhlas so zastupovaním jej PZ prostredníctvom jeho advokátskych koncipientov. Žalobkyňa vyjadrila svoj nesúhlas so zastupovaním advokátskym koncipientom alebo iným advokátom na pojednávaní nariadenom na deň 03.06.2021, ale nie na pojednávaní vytýčenom na deň 17.06.2021, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie.

Právna veta:

- I. Napriek skutočnosti, že žalobkyňa na plnomocenstve, ktorým splnomocnila JUDr. J. P. na zastupovanie v predmetnej veci, súhlasila, aby splnomocnenec v prípade potreby splnomocnil na vykonanie jednotlivých úkonov svojich advokátskych koncipientov, takto udelený súhlas môže splnomocniteľ počas trvania právneho vzťahu zastúpenia kedykoľvek odvolať.
- II. Uvedené oznámil súdu PZ žalobkyne i v žiadosti o odročenie pojednávania nariadeného na deň 03. 06. 2021 a v žiadosti o odročenie pojednávania nariadeného na deň 17. 06. 2021. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že vzhľadom na dĺžku súdneho konania, skutkovú i právnu náročnosť sporu je pochopiteľná požiadavka žalobkyne osobnej účasti jej PZ na pojednávaniach v predmetnej veci. Pokiaľ krajský súd vo svojom rozhodnutí argumentoval, že žalobkyňa podaním zo dňa 02. 06. 2021 adresovaným jej PZ vyjadrila svoj nesúhlas so zastupovaním advokátskym koncipientom alebo iným advokátom iba na pojednávaní nariadenom na deň 03. 06. 2021, t. j. uvedené nie je relevantné pre pojednávanie vytýčené na deň 17. 06. 2021, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie žalobkyne, odvolací súd nemôže s uvedeným súhlasiť. V prípade, že žalobkyňa trvala na osobnej účasti svojho PZ na pojednávaní dňa 03. 06. 2021, je v súlade so zásadami elementárnej logiky vyvodiť záver, že na požiadavke osobnej účasti svojho PZ na pojednávaní z dôvodov vyššie uvedených (dĺžka konania, znalosť veci, náročnosť sporu) bude žalobkyňa trvať (a trvala) aj na pojednávaní vytýčenom o dva týždne.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Zastúpenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 183 ods. 2

2. Nepriloženie vyhotovenia napadnutého rozhodnutia k správnej žalobe v sociálnych veciach nemôže viesť k jej odmietnutiu

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžsk/5/2021 zo dňa 2. 7. 2021

Anotácia:

Krajský súd uznesením odmietol podanie označené ako „Správna žaloba podľa ust. § 81 SSP“. V odôvodnení uviedol, že nie je možné jednoznačne ustáliť, o aký druh žaloby ide, žalobca neuviedol presný, jasný a zrozumiteľný žalobný návrh a rovnako nedoložil jedno vyhotovenie (fotokópiu) napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktorého preskúmania sa domáha. Bez uvedenia podstatných náležitostí žaloby pritom nemôže krajský súd vec prejednať a rozhodnúť.

Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietol arbitrárny a príliš formalistický prístup k prejednávanej veci zo strany súdu a odmietnutie spravodlivosti privodené procesným rozhodnutím, ktorým súd správnu žalobu odmietol a jej meritórnymi dôvodmi sa nezaoberal, a to ani napriek tomu, že z podanej žaloby mohlo byť zrejmé, čoho sa žalobca domáha a navyše v merite veci sa malo rozhodnúť o subjektívnych právach účastníka správneho konania.

Právna veta:

V súvislosti s nepredložením kópie napadnutého rozhodnutia, ktoré žalobca priložil až k podanej kasačnej sťažnosti, kasačný súd uvádza, že ustanovenie § 202 SSP neobsahuje ani obligatórne pripojenie príloh žaloby. Nepochybne je žiadúce, aby žalobca pripojil k správnej žalobe jedno vyhotovenie napadnutého rozhodnutia, čo prispieva k rýchlosti konania. Avšak v prípade, ak žalobca vyhotovenie administratívneho rozhodnutia nepredloží ani v dodatočnej, správnom súdom stanovenej lehote, musí si ho správny súd zadovážiť sám, prípadne podľa okolností prípadu jeho obsah preskúma z vyžiadaného administratívneho spisu, ktorý vždy musí obsahovať aj originál napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia vrátane originálov doručeníek. Nedoloženie príloh žaloby nezakladá nedostatok podmienok konania a neumožňuje správne súdu konanie zastaviť.

Právna oblasť: Správne právo procesné

Právny inštitút: Správna žaloba

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 162/2015 Z. z. – § 182 ods. 2 písm. c), § 202

3. Ak strana určitú skutočnosť včas netvrdí, nemôže byť tento nedostatok zhojený tým, že skutočnosť vyplýva z vykonaného dôkazného prostriedku

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/188/2021 zo dňa 25. 5. 2022

Anotácia:

Banka – žalobkyňa ako veriteľka uzavrela so žalovanými ako dlžníkmi zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Súd prvej inštan- cie dospel k záveru, že žalobkyňa mala pri vyhodnotení údajov, ktoré mala k dispozícii (a to aj bez údajov o výške mesač- ných nákladov na živobytie) dospieť k záveru o nedostatočnej bonite žalovaných pre poskytnutie úveru. Ne/overovanie bonity žalovaných bez skutočného auditu ich domáceho rozpočtu umožňujúceho skutočnú platobnú schopnosť žalova- ných považoval za hrubé porušenie odbornej starostlivosti. V podanom odvolaní žalobkyňa okrem iného namietala, že v posudzovanom prípade ide v zmysle čl. 2.3 zmluvy o úvere o tzv. refinančný úver, na ktorý sa nevzťahuje ustanovenie o posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Odvolací súd uvedenú námietku argumentácie po- súdil ako prostriedok procesnej obrany, ktorý bol žalobkyňou po prvýkrát prednesený až v rámci odvolacieho konania. V podanom dovolaní žalobkyňa namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spočívajúci v neprihliadnutí na jej odvoláciu argumentáciu z dôvodu, že ide o neprípustnú novotu v odvolacom konaní podľa § 366 CSP.

Právna veta:

- I. V civilnom sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, ktoré sú podkladom pre určenie predmetu dokazovania. Podľa dovolacieho súdu v tejto súvislosti ale neprichádza do úvahy, aby predložená listina (listiny) nahradila podstatné skutkové tvrdenia strán konania. Procesná aktivita a zodpovednosť strán konania by tým bola popretá a prenesená na súd.
- II. Preto ak v podanom dovolaní žalobkyňa namietala, že skutočnosť, že ide o refinančný úver nemohla byť neprípustnou novotou v odvolacom konaní (§ 366 CSP), pretože nepochybne vyplývala z obsahu článku 2.3 zmluvy o úvere, ktorá bola v konaní pred súdom prvej inštan- cie vykonaná ako listinný dôkaz, dovolací súd tento argument nepovažuje za správny.
- III. Pokiaľ žalobkyňa uvedenú skutočnosť, že ide tzv. o refinančný úver včas netvrdila, potom ani vykonaným dokazova- ním súčasťou, ktorého bol o. i. dôkaz listinou – zmluva o úvere (§ 204 CSP), nemohlo dôjsť k preukázaniu uvedenej skutočnosti, pretože ani nebola predmetom dokazovania.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Dokazovanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 132 ods. 2, § 150, § 153, § 154, § 366

4. K udeleniu súhlasu so spracovaním osobných údajov za účelom priameho marketingu ako neprijateľná zmluvná podmienka

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 1CoCsp/23/2020 zo dňa 18. 2. 2021

Anotácia:

V spore bola riešená otázka, či môže byť použité predformulované vyhlásenie, ktoré je súhlasom daným pre široký okruh neurčitých subjektov, ktoré budú oprávnené spracovať osobné údaje klienta. Takýto súhlas má trvať 10 rokov bez ohľadu na dobu trvania zmluvy a klient ho síce môže odvolať, ale najskôr až po roku od splnenia záväzku.

Právna veta:

Je potrebné konštatovať, že právo spotrebiteľa domáhať sa určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky nepochybne vyplý- va z ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na ustanovenie § 53 ods. 3, 5 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné, pričom je nepochybné, že žalobca ako spotrebiteľ sa určenia takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky v prejednávanej veci môže domáhať, pretože podľa pôvodného dojednania by súhlas s použitím osobných údajov žalobcu a s tým spracovaním mal byť pou- žitý za účelom priameho marketingu reklamnej a inej propagačnej činnosti a podobne tak, ako je to v časti – vyhlásenie klienta – osobné údaje uvedené, by mal trvať neúmerne dlhú dobu 10 rokov, pričom odvolanie tohto súhlasu by mohlo byť realizované až po jednom roku od zániku záväzkového vzťahu založeného úverovou zmluvou. V tejto súvislosti súd prvej inštan- cie správne uzavrel, že ukladanie takýchto širokých a dlhotrvajúcich povinností nemá pre žalobcu ako spotrebiteľa zákonnú oporu a neúmerne zaťažuje žalobcu aj v rovine uloženia mu povinnosti v tom zmysle, že odvolanie súhlasu môže realizovať len písomne, a to až po roku od splnenia záväzku.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Spotrebiteľské zmluvy

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 52 ods. 1, § 53 ods. 3, ods. 5

351/2011 Z. z. – § 62 ods. 2

129/2010 Z. z. – § 9 ods. 2

5. K nároku na zaplatenie preddavkov na náklady spojené s užívaním bytu po vykonaní zúčtovania a k zohľadňovaniu predpísaných úhrad vo vyúčtovaní

Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 2Co/157/2020 zo dňa 9. 9. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o vrátenie preplatkov z vyúčtovania nákladov na služby spojené s užívaním bytu. Žalobca sa preplatkov domáhal po odmietnutí ich vrátenia zo strany správcu bytového domu, ktorý tvrdil, že hoci sa môže javiť, že po vyúčtovaní predpísaných záloh došlo k vzniku preplatku, v skutočnosti má žalobca na platbách dlh. Vyúčtovanie totiž bolo vykonané s použitím predpísaných zálohových platieb a nie tých, ktoré boli reálne zaplatené. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel, pretože vznik dlhu tvrdeného správcom ani po realizácii dokazovania nezistil.

Krajský súd Košice rozhodnutie prvoinštančného súdu potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia navyše zdôraznil, že vyúčtovanie nemá byť realizované tak, aby zohľadňovalo výšku predpísaných záloh; musí zohľadňovať skutočnú výšku realizovaných platieb. Po skončení zúčtovacieho obdobia totiž podľa jeho názoru správca bytového domu nie je voči vlastníkovi bytu oprávnený uplatňovať nárok na úhradu neuhradených preddavkov či ich časti, ale len dlh vyplývajúci z porovnania skutočných nákladov a skutočne uhradených platieb.

Právna veta:

- I. Pri vykonaní zúčtovania nie je podstatné, aké boli predpísané zálohy, ale aký bol skutočný rozsah úhrad vlastníka bytu a výška skutočných nákladov za poskytnuté služby. Po skončení zúčtovacieho obdobia správca nemôže už uplatňovať akékoľvek nároky voči vlastníkovi, ktoré by vyplývali z neuhradených preddavkov – zálohových platieb, keďže tieto zálohové platby v rozsahu ich úhrady sa zúčtujú práve pri vyúčtovaní skutočných nákladov. Pokiaľ z vyúčtovania pre vlastníka vyplýva preplatok, je správca povinný tento preplatok uhradiť, lebo po skončení zúčtovacieho obdobia, nie je oprávnený vykonávať zúčtovanie predpokladaných výdavkov, t.j. zálohových platieb, ale iba skutočných platieb uhradených vlastníkom oproti skutočným nákladom.
- II. V čase vykonávania vyúčtovania, keď už je zjavné v akej výške reálne vznikla povinnosť na zaplatenie ceny dodaných služieb, vzniká povinnosť vlastníkovi na úhradu tejto skutočnej ceny služieb, nie predpokladaných zálohových platieb. Žalovaný bol povinný uhradené preddavky zúčtovať na skutočné náklady, a len z takéhoto vyúčtovania vzniknutý rozdiel mohol byť uplatňovaný voči vlastníkovi. Ak vyúčtovanie vypracované žalovaným nezohľadňuje skutočne zaplatené zálohy, je žalovaný v dôkaznej núdzi a nemá ani právny titul na uplatňovanie nedoplatku z vyúčtovania voči vlastníkovi bytu. Spôsob, akým žalovaný vykonal vyúčtovanie je na jeho ťarchu a na jeho zodpovednosti. Je nepochybné, že z vyúčtovania vyplýva pre žalobcu preplatok. Vyúčtovanie nie je len formálnym matematickým úkon, ale v zmysle zákonnej úpravy má zodpovedať zohľadneniu skutočne vzniknutých nákladov oproti preddavkom uhradených vlastníkom bytu.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné, Vlastníctvo bytov

Právny inštitút: Vyúčtovanie preddavku na náklady spojené s užívaním bytu, Bezodôvodné obohatenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 182/1993 Z. z. – § 5 ods. 2, § 6 ods. 1, 2, § 10

6. Odpor podaný len jedným konateľom

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/65/2020 zo dňa 25. 11. 2020

Anotácia:

Z výpisu z obchodného registra žalovaného vyplýva, že v mene spoločnosti konajú a podpisujú vždy dvaja konatelia spoločne tak, že k obchodnému menu spoločnosti pripoja svoje vlastnoručné podpisy.

Keďže odpor proti platobnému rozkazu nebol podpísaný obidvoma konateľmi obchodnej spoločnosti žalovaného, nebol dodržaný určený spôsob konania v mene spoločnosti, súd prvej inštancie vyhodnotil, že odpor proti platobnému rozkazu bol podaný neoprávnenou osobou. Dovolateľ v odvolaní predložil čestné vyhlásenie, z ktorého vyplýva súhlas druhého konateľa s podaným odporom.

Podľa žalovaného úkon fyzickej osoby konajúcej za právnickú osobu môže byť štatutárnym orgánom schválený aj dodatočne, v dôsledku čoho sa zachová platnosť tohto procesného úkonu.

Právna veta:

V prípade štatutárneho orgánu sa jedná o priame konanie v mene spoločnosti, a nie o konanie zástupcu za spoločnosť, a preto neprichádza do úvahy ratihabícia tohto konania, ako je tomu v prípade konania zástupcu bez plnomocenstva, resp. v prípade prekročenia oprávnenia splnomocnenca konať za splnomocniteľa podľa § 33 ods. 2 Občianskeho zákonníka (rovnako aj bod 13.1. vyššie), a to ani analogicky. Uvedené znamená, že dodatočné vyslovenie súhlasu druhého konateľa žalovaného s odporom podaným konateľom obsiahnuté v čestnom vyhlásení tvoriacom súčasť odvolania žalovaného proti uzneseniu okresného súdu o odmietnutí odporu nemohlo „zhojiť“ porušenie predpísaného konania štatutárneho orgánu za žalovaného v čase podania predmetného odporu. Takéto dodatočné vyslovenie súhlasu druhého člena štatutárneho orgánu pri nedodržaní predpísaného spôsobu konania štatutárneho orgánu v mene spoločnosti nemôže pôsobiť spätne ku dňu tohto konania (v danom prípade ku dňu podania odporu), a to aj s poukazom na skutočnosť, že konanie štatutárneho orgánu predstavuje prejav vôle spoločnosti navonok.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Konanie v mene spoločnosti

Súvisiace predpisy a ustanovenia: § 133 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb.

7. Podanie nedôvodnej žaloby ako úmyselné privedenie sa do stavu platobnej neschopnosti

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3CoKR/23/2020 zo dňa 4. 12. 2020

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer. Žalobu podal veriteľ, ktorý mal voči dlžníkovi pohľadávku z titulu nezaplatenej náhrady trov konania, ktorá mu ako procesne úspešnému žalovanému vznikla voči dlžníkovi v spore o náhradu škody. Súd prvej inštancie sa po posúdení veci stotožnil s názorom veriteľa, že podanie nedôvodnej žaloby (a následne navyše aj nedôvodného odvolania), v dôsledku ktorej vznikne pohľadávka na náhrade trov, je správaním, ktoré možno kvalifikovať ako úmyselné privedenie sa do stavu platobnej neschopnosti, pretože bolo realizované z vlastnej iniciatívy dlžníka.

Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Uviedol, že nepriaznivá majetková a zdravotná situácia dlžníka nepredstavuje dôvod, ktorý by mohol mať vplyv na posudzovanie poctivosti jeho zámerov týkajúcich sa oddĺženia. Súhlasil s tým, že dlžník sa úmyselne priviedol do stavu platobnej neschopnosti a navyše ako jediného veriteľa v návrhu na konkurz s oddĺžením uviedol práve žalobcu. Takéto konanie podľa súdu naplnilo nielen znaky nepoctivého zámeru v zmysle ustanovenia § 166g ods. 2 písm. e), ale aj písm. h) zákona č. 7/2005 Z. z. (t.j. dlžník mal navyše snahu svojho veriteľa poškodiť).

Právna veta:

- I. Odvolací súd sa, vychádzajúc z obsahu spisu, stotožnil so súdom prvej inštancie, že dlh žalovaného spočívajúci v trovách súdneho konania žalobcu, ktorý bol dôvodom na podanie návrhu na konkurz s oddĺžením, vznikol výlučne konaním žalovaného (vyvolaním nedôvodného súdneho sporu) a podaním návrhu na konkurz s oddĺžením sa vyhol jeho celkovému splateniu, celkovej úhrade. Odvolací súd dopĺňa, že nárok (náhrada škody) uplatňovaný v súdnom konaní nemal podľa rozhodnutia sporového súdu hmotnoprávny základ (oporu v hmotnom práve) a neúspešný žalobca (v tomto konaní žalovaný) zavinil vznik značne vysokých trov prvoinštančného i odvolacieho konania žalovaného (v tomto konaní žalobca).
- II. Odvolací súd sa, vychádzajúc z obsahu spisu, stotožnil so súdom prvej inštancie, že dlh žalovaného spočívajúci v trovách súdneho konania žalobcu, ktorý bol dôvodom na podanie návrhu na konkurz s oddĺžením, vznikol výlučne konaním žalovaného (vyvolaním nedôvodného súdneho sporu) a podaním návrhu na konkurz s oddĺžením sa vyhol jeho celkovému splateniu, celkovej úhrade. Odvolací súd dopĺňa, že nárok (náhrada škody) uplatňovaný v súdnom konaní nemal podľa rozhodnutia sporového súdu hmotnoprávny základ (oporu v hmotnom práve) a neúspešný žalobca (v tomto konaní žalovaný) zavinil vznik značne vysokých trov prvoinštančného i odvolacieho konania žalovaného (v tomto konaní žalobca).

Právna oblasť: Konkurz a reštrukturalizácia

Právny inštitút: Zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 7/2005 Z. z. – § 166f, § 166g ods. 2 písm. e), h)

8. Ak rodič v detstve nerozvíjal citovú väzbu medzi ním a dieťaťom, nemôže dieťa vydediť s odkazom na to, že o neho v dospelosti neprejavuje záujem

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 15Co/2/2021 zo dňa 11. 3. 2021

Anotácia:

Q. H. vyhotovil vlastnoručne listinu o vydedení, podľa obsahu ktorej v zmysle príslušných právnych predpisov a paragrafov úplne zo všetkého vydedil dcéru Z. z dôvodu, že o neho ako o poručiťela nikdy neprejavovala, ani neprejavuje oprávdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať. Z uvedených dôvodov vydedil aj deti dcéry Z., teda jeho vnukov z tejto línie a ich ďalších potomkov.

Zo samotnej listiny o vydedení je zrejmé, že najmä v dôsledku konania matky žalobkyne a jej rodiny poručiťel rezignoval minimálne od času rozvodu manželstva, podieľať sa na výchove dcéry Z., všestrannom vývine, budovaní vzťahových väzieb. Uplatňovanie svojich rodičovských práv obmedzil iba na zabezpečenie jej výživy platením výživného a udeľovania súhlasu s vycestovaním do zahraničia.

Právna veta:

- I. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva a nepopierajú to ani žalovaní, že žalobkyňa ešte ako maloletá (hoci len sporadicky a účelovo) prejavovala záujem o kontakt s poručiťelom, pričom práve v tomto období bolo na iniciatíve poručiťela vzťah medzi žalobkyňou a ním rozvíjať do možnej miery podľa okolností v danom mieste a čase. Aj za situácie, že nedochádzalo k osobnému kontaktu medzi poručiťelom ako rodičom a žalobkyňou ako dieťaťom, nič nebránilo poručiťelovi rozvíjať tento kontakt aspoň vo forme písomnej, v bránení čoho nebolo v konaní pred súdom prvej inštancie preukázané.
- II. Pokiaľ nedošlo k vytvoreniu citových väzieb medzi poručiťelom ako otcom a žalobkyňou ako dieťaťom počas jej detstva, je len ilúziou očakávať od žalobkyne domáhania sa vytvorenia takéhoto vzťahu v dospelosti. Tento stav ju však nediskvalifikuje v jej dedičských právach.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Dedenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 469a ods. 1 písm. b)

9. Nárok na náhradu trov konania nemôže byť priznaný priamo advokátovi ako právnomu zástupcovi strany

Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 6Co/6/2021 zo dňa 22. 2. 2021

Anotácia:

Odvolať namietal, že súd priznal náhradu trov konania JUDr. Rastislavovi Lenártovi, advokátovi, hoci nie je stranou sporu. Zároveň namietal, že súd nesprávne priznal nárok proti žalovanému, ktorý nezavinil zastavenie konania.

Právna veta:

- I. Za dôvodnú odvolací súd považoval odvoláciu námietku týkajúcu sa nesprávnosti priznania náhrady trov konania advokátovi vzhľadom na skutočnosť, že náhradu trov konania je možné priznať strane sporu a nie právnomu zástupcovi bez ohľadu na to, či plnomocenstvo trvá alebo došlo k zániku splnomocnenia.
- II. K priznaniu náhrady trov konania môže dôjsť iba medzi stranami sporu, teda náhrada trov konania môže byť priznaná iba jednej zo strán.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Trovy konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 262, § 263

10. K príslušnému pozemku a k zápisu vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. do katastra, ak v zmluve absentuje vymedzenie príslušného pozemku

Rozsduok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 2S/106/2018 zo dňa 24. 8. 2021

Anotácia:

Pred konaním, v ktorom bolo vydané rozhodnutie, požiadali žalobcovia okresný úrad, katastrálny odbor o zápis práva zodpovedajúceho vecnému bremenu podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. k príslušným pozemkom v prospech všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. Úrad žalobcom oznámil, že ich podanie nespĺňa podmienky na vykonanie zápisu, pretože v ich zmluvách o prevode vlastníctva k bytom a nebytovým priestorom chýba úprava práv k príslušnému pozemku (a tiež označenie pozemku).

Právna veta:

- I. Zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov neuvádza legálnu definíciu príslušného pozemku. Neobstojí argumentácia spočívajúca v gramatickom a izolovanom výklade pojmu príslušný pozemok, podľa ktorého za takýto pozemok možno považovať taký pozemok, ktorý bezprostredne prilieha k bytovému domu. Takýto výklad je nesprávny, pretože je v rozpore s účelom zákona. To platí o to viac, že obdobný výklad by bol fakticky nevykonateľný, pretože by nebolo možné bez zistenia skutočného užívania pozemku určiť rozsah príslušnosti konkrétneho pozemku. Možno konštatovať, že príslušným pozemkom bude najmä pozemok, ktorý bezvýhradne slúži tomu-ktorému obytnému domu a sú na ňom zriadené napríklad skleníky, studne, vysadené ovocné stromy, okrasné kríky, záhradky a slúži výlučne tomuto domu a jeho obyvateľom. Správny súd tiež súhlasí s takou interpretáciou tohto pojmu, ktorý treba vykladať aj v spojení s § 18a ods. 3 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Cieľom ustanovenia § 18a ods. 3 bolo najmä usporiadať vlastnícke právo k pozemkom vo vlastníctve obce, na ktorých bola pred rokom 1989 vykonaná stavebná činnosť, tak, aby bol zosúladený skutočný stav užívania týchto pozemkov v stave pred rokom 1989 so stavom právnym, teda zabezpečiť, aby tieto pozemky vlastnili tie osoby, ktoré vlastnia byty v bytových domoch.
- II. Správny súd prijal interpretačný záver, že ak predávajúci nie je vlastníkom zastaveného a príslušného pozemku (keďže zákon vôbec nevyklučuje, aby k prevode vlastníctva bytu došlo aj v prípade, ak pozemok zastavaný domom a príslušný pozemok nie sú vo vlastníctve predávajúceho), aj v takom prípade vzniká zo zákona právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré sa zapíše do katastra nehnuteľností. Úprava práv k (v danom prípade) príslušnému pozemku nemala právny dôvod byť zakomponovaná do zmlúv o prevode vlastníctva bytov a nebytových priestorov, čo však nespôbovalo ich neplatnosť. Ak teda žalovaný argumentoval tým, že v rámci záznamového katastrálneho konania žiaden pozemok ako príslušný v pôvodnej zmluve o prevode vlastníckeho práva k bytu definovaný nebol – vecne správne právne posúdil, pretože právo zodpovedajúce vecnému bremenu vzniká zo zákona a to bez ohľadu, či je/nie je príslušný pozemok súčasťou obsahu zmluvy o prevode vlastníckeho práva k bytu. Ak je príslušný pozemok súčasťou kúpnej zmluvy, ide iba o prehľadnejšiu situáciu a v takomto prípade je možné súhlasiť s vyjadrením Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 28.08.2009, č. MF/23277/2009-85 s tým, že „nie je na rozhodnutí správneho orgánu, či právo zodpovedajúce vecnému bremenu k pozemku zastavanému a príslušnému zapíše alebo nie, ak je toto právo uvedené v zmluve o prevode vlastníctva“. Absencia jeho (príslušného pozemku) zakomponovania do kúpnej zmluvy ale sama o sebe neznamená, že správny orgán automaticky návrhu na zápis zákonného vecného bremena nevyhoví.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné, Nehnuteľnosti

Právny inštitút: Práva k pozemku

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 182/1993 Z. z. – § 2 ods. 6, § 23

11. Namietanie neplatného skončenia pracovného pomeru na základe určovacej žaloby

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/32/2020 zo dňa 25. 11. 2021

Anotácia:

V spore bola riešená otázka skončenia platne uzavretého pracovného pomeru na dobu určitú žalobcu u žalovaného, ku ktorému došlo z dôvodu, že nastala skutočnosť, na ktorú trvanie pracovného pomeru strany pracovnoprávného vzťahu naviazali, t. j. v tomto konkrétnom prípade do ukončenia obchodného vzťahu žalovaného so spoločnosťou T.

Právna veta:

Ak by sa pracovný pomer skončil iným spôsobom než výpoveďou, okamžitým skončením pracovného pomeru, skončením v skúšobnej dobe alebo na základe dohody o skončení pracovného pomeru, zamestnanec by mal mať možnosť namietat neplatné skončenie pracovného pomeru na základe určovacej žaloby. Určenie neplatnosti takéhoto skončenia pracovného pomeru sa neriadi ustanovením § 77 Zákonníka práce; v týchto prípadoch môže byť neplatnosť skúmaná kedykoľvek, ak je na takomto určení naliehavý právny záujem (§ 137 písm. c/ CSP).

Právna oblasť: Civilné právo procesné, Pracovné právo

Právny inštitút: Určenie neplatnosti takéhoto skončenia pracovného pomeru

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 311/2001 Z. z. – § 77
160/2015 Z. z. – § 137 písm. c)

12. K možnosti postúpenia pohľadávky na odmenu za právne služby, ak klient advokáta nezbavil povinnosti mlčanlivosti

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 32Cob/34/2021 zo dňa 29. 6. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o priznanie pohľadávky, ktorá vznikla na základe zmluvy o poskytovaní právnych služieb. Pohľadávka bola postúpená na žalobcu a tento ju následne uplatnil žalobou, voči ktorej sa žalované bránili námietkou nedostatku aktívnej vecnej legitímácie. Zdôvodnili ju skutočnosťou, že postupník nepodlieha povinnosti mlčanlivosti, ktorou bol naopak viazaný ich právny zástupca (t.j. postupiteľ); postúpenie pohľadávky z titulu odmeny za právne služby teda nemohlo byť platné. Uvedenú argumentáciu uznal aj súd prvej inštancie a žalobu zamietol. Žalobca sa v odvolaní bránil, že jediným účelom uplatnenej pohľadávky bolo uspokojenie peňažného nároku; ochrana dôverných údajov teda nemôže byť dôvodom zákazu postúpenia.

Krajský súd Trnava však súhlasil so súdom prvej inštancie a jeho rozhodnutie potvrdil. Uviedol, že zákonná povinnosť mlčanlivosti advokáta voči klientovi sa vzťahuje aj na informácie obsiahnuté v zmluve o poskytovaní právnych služieb, z ktorej vyplýva aj nárok na žalobou uplatnenú odmenu. Pokiaľ teda klient advokáta povinnosti mlčanlivosti nezbaví, treba postúpenie pohľadávky posúdiť ako absolútne neplatné pre rozpor so zákonom.

Právna veta:

- I. V okolnostiach prejednávanej veci, kedy advokát postúpil svoju pohľadávku titulom odmeny voči svojim klientom (ktorí ho písomne povinnosti mlčanlivosti nepozbavili) na žalobkyňu (teda osobu, ktorá nepodlieha povinnosti mlčanlivosti), sa nejedná o niektorý z prípadov prelomenia advokátskej povinnosti mlčanlivosti ustanovených v § 23 zákona o advokácii. Jedná sa preto o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o advokácii), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené/zakázané. Ide teda o absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.
- II. K porušeniu povinnosti mlčanlivosti advokáta došlo už len tým, že euroadvokát ako postupca uzavrel zmluvu o postúpení pohľadávky so žalobkyňou (čo v konaní sporné nebolo) a poskytol jej dôverné údaje podliehajúce povinnosti mlčanlivosti, pričom žalované povinnosti mlčanlivosti advokáta nezbavili. O poskytnutí dôverných informácií svedčí samotná skutočnosť, že euroadvokát odovzdal žalobkyňi ako postupníkovi zmluvu o poskytovaní právnych služieb a dodatok k nej, uzatvorené so žalovanými (ktoré žalobkyňa aj priložila k žalobe), a v ktorých sú uvedené jednak údaje o klientovi, druh poskytovaných právnych služieb i výška odmeny, teda skutočnosti, ktoré sa euroadvokát dozvedel v súvislosti s výkonom advokácie. V tejto súvislosti je bez právneho významu, že medzi zmluvnými stranami bola za poskytovanie právnych služieb euroadvokáta dojednaná paušálna odmena a rovnako tak skutočnosť, či by žalobkyňa (ktorá nemá zákonom prikázanú povinnosť mlčanlivosti) advokátske tajomstvo prípadne aj zachovávala.

Právna oblasť: Advokácia, Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Postúpenie pohľadávky, Odmena advokáta, Povinnosť mlčanlivosti

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 39, § 525 ods. 2
586/2003 Z. z. – § 23, § 24

13. K možnostiam úpravy lehoty splatnosti vyrovnacieho podielu z družstva

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 15Cob/62/2020 zo dňa 1. 3. 2022

Anotácia:

Predmetom sporu bol nárok žalobcu na zaplatenie vyrovnacieho podielu v súvislosti so zánikom členstva v družstve. Prísľušné ustanovenie stanov družstva (t.j. žalovaného) v posudzovanom prípade upravovalo lehotu splatnosti vyrovnacieho podielu tak, že táto nastávala až uplynutím 10 rokov od schválenia účtovnej závierky za rok, v ktorom členstvo zaniklo. Súd prvej inštancie však skonštatoval, že takáto dĺžka splatnosti vyrovnacieho podielu je v rozpore s dobrými mravmi; z uvedeného dôvodu sa domnieval, že splatnosť treba určiť podľa ustanovenia § 233 ods. 4 Obchodného zákonníka.

Krajský súd Nitra ako odvolací súd s názorom súdu prvej inštancie ohľadom neplatnosti určenia splatnosti vyrovnacieho podielu súhlasil. V odôvodnení svojho rozhodnutia však pre potreby praxe zdôraznil, že zákonná lehota na vyplatenie vyrovnacieho podielu podľa § 233 ods. 4 Obchodného zákonníka môže byť stanovami konkrétneho družstva zmenená; limitáciou jej modifikácie však musia byť objektívne pomery konkrétneho družstva a v každom jednotlivom prípade nesmie byť dlhšia, než doba, v ktorej môže družstvo podiel vyplatiť bez toho, aby došlo k existenčnému ohrozeniu družstva alebo jeho fungovania.

Právna veta:

Ak stanovy družstva určujú dlhšiu ako zákonnú lehotu na vyplatenie vyrovnacieho podielu upravenú v § 233 ods. 4 Obchodného zákonníka, musí byť táto lehota vždy odôvodnená len objektívnymi, resp. špecifickými pomermi družstva (napr. spôsobom jeho hospodárenia) a nesmie presiahnuť dobu, po ktorú tieto pomery neumožňujú družstvu vyrovnací podiel vyplatiť bez toho, aby bola ohrozená existencia alebo riadne fungovanie družstva, čo však žalovaný v dostatočnom rozsahu nepreukázal.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Vyrovnací podiel z dôvodu zániku členstva v družstve

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 233 ods. 4

14. K pluralite prihlásených veriteľov ako k predpokladu trvania konkurzu

Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 43CoKR/16/2022 zo dňa 2. 5. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v súvislosti so zrušením konkurzu, ku ktorému súd pristúpil v nadväznosti na späťvzatie prihlášky jedného z pôvodne prihlásených veriteľov. Vzhľadom na to, že v konaní zostal jediný prihlásený veriteľ, súd konkurz zrušil s poukazom na to, že nie sú splnené predpoklady na konkurz. Proti uvedenému rozhodnutiu podali správca konkurznej podstaty a veriteľ odvolanie. Argumentovali, že v ZoKR neexistuje ustanovenie, ktoré by vyžadovalo pluralitu prihlásených veriteľov počas celého prebiehajúceho konkurzného konania. Zostávajúci veriteľ si prihlásil 26 pohľadávok – v podstate by teda postačovalo, ak by ktorúkoľvek postúpil na inú osobu (k čomu napokon aj došlo). Úhradou pohľadávky veriteľovi, ktorý vzal prihlášku späť (realizovanou prostredníctvom konateľa) sa dlžník podľa názoru odvolateľov v rozpore s dobrými mravmi pokúsil o zmarenie pomerného uspokojenia veriteľov.

Právna veta:

Pre konkurzné konanie (v celej histórii konkurzu ako právneho inštitútu označované ako konanie kolektívne, v ktorom musí ísť o súbeh veriteľov, účelom ktorého je pomerné uspokojenie ich pohľadávok) je typický väčší počet subjektov, ktorí sa za zákonom určených podmienok stávajú jeho účastníkmi v rôznych, zákonom predpokladaných štádiách. Uvedené jednoznačne vyplýva aj z legálnej definície oboch foriem úpadku a tiež z ďalších zákonných ustanovení. Výraz „kolektívnym uspokojením veriteľov“ preto treba bez akýchkoľvek pochybností interpretovať tak, že kolektívnym uspokojením je uspokojenie uplatnených pohľadávok minimálne dvoch veriteľov; teda podmienkou konania, v ktorom ide o riešenie úpadku dlžníka speňažením jeho majetku, je existencia plurality veriteľov s včas a riadne uplatnenými pohľadávkami. Z uvedeného tiež nepochybne vyplýva to, že pluralita veriteľov je podmienkou, ktorá musí byť splnená tak pred vyhlásením konkurzu ako aj po jeho vyhlásení, a to po celú dobu jeho trvania.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Konkurz

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 7/2005 Z. z. – § 1, § 3, § 24, § 27 ods. 1 písm. g), § 31

15. Ak je s ohľadom na vysoký vek strany zrejmé, že môže mať problém používať komunikačné technológie, mal by ju súd vyznamenať o neodročení pojednávania poštou

Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 6Co/76/2020 zo dňa 28. 1. 2021

Anotácia:

Žalobkyňa dôvodila, že sa nevedela skontaktovať so svojou právnou zástupkyňou, požiadala listom zo dňa 16.1.2020, aby súd pojednávanie určené na 23.1.2020 odročil a aby si mohla zvoliť nového právneho zástupcu. Súd prvej inštancie však na túto žiadosť nereagoval, neoznámil jej, že žiadosti nevyhovuje z dôvodu, že v nej neuviedla relevantné skutočnosti, ale až na pojednávaní rozhodol, že bude pojednávať v jej neprítomnosti, čo sa dozvedela po doručení rozsudku.

Právna veta:

Súd prvej inštancie porušil procesné práva žalobkyne aj z dôvodu, že jej neoznámil, ako posúdil jej žiadosť o odročenie pojednávania (§ 183 ods. 4 C.s.p.), pričom sa uspokojil s tým, že v žiadosti o odročenie pojednávania nebola uvedená elektronická adresa, ani telefónne číslo žalobkyne. Žalobkyňa v žiadosti o odročenia pojednávania uviedla svoju adresu, na ktorej sa zdržuje a riadne preberá poštu, pričom súd prvej inštancie mal 3 pracovné dni, aby sa pokúsil žalobkyňu na tejto adrese kontaktovať (ktorá okolnosť však zo spisu nevyplýva). V prípade žalobkyne bolo totiž potrebné zohľadniť, že s ohľadom na jej vek (v tom čase 87 rokov) nie je možné predpokladať, že má relevantné znalosti v oblasti používania moderných informačných a komunikačných technológií, ani to, že takéto technológie sú jej dostupné.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Doručovanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 183 ods. 4